

Preus de subscripció

En Barcelona. . . 1'00 ptas. trimestre
 Resto Catalunya. 1'50 » »
 Resto d' Espanya 2'00 » »
 Estranger. . . 15'00 » l' any.

DIRECCIÓ

Viladomat, 164, 4.^{rt}, 1.ra

ADMINISTRACIÓ

Tallers, núm. 45, 1.er

Preus de cada número

Número corrent. 10 centims
 Id. atrassat. 15 id.
 Sucursal pèra cartas y avisos:
 en l' Arxiu líric-dramàtic de don
 J. Gelabert, Unió, 5, 3.er, 2.na.

À la classe treballadora

Desde nostre joventut sentim grans simpatías per totes las personas que s' han de guanyar la vida ab lo treball corporal.

Podem ben dir que una de las causas de fundarse LO TEATRO CATALÀ estriba en semblant idea.

Lo teatro ha de ser la escola de las costums.

Convè, donchs, á ff de que 'l de nostra terra no se aparti de aqueix bell ideal, endressarlo vers lo camí que 'l conduheixi á cumplir la seva missió principal pèra que no se 'l hagi de considerar com una diversió sense importancia y sense influencia, quant pòt exercir-la poderosa en bè de 'l poble.

Semblant consideració se 'ns va ocòrrer a'l véurer un día que certs autors s' apartaban de lò profitòs á la escena regional, y semblant consideració vá assaltarnos novament a'l estallar la disidencia tá alguns anys en la companyia de'l teatro Romea, de la qual se 'n van despèndrer elements valiosos que foren la base de crearse la companyia catalana de Novedats.

Aqueix fet trascendental, y 'l recort de'l desviament de alguns autors, van decidirnos resoltament á fer surtir LO TEATRO CATALÀ.

De segú ho recordan bona part de nostres lectors, perque així ho vam dir en lo primer número.

Natural és, per consegüent, que desde 'ls primers instants haguem vetllat per la sort de la escola teatral catalanista.

De aquí vè nostre decidit empenyo per' sostenir la opinió que professem en aquest punt y que ab nosaltres sostenen també tots los que estiman lo decoro de la escena contemporànea.

Un any y altre hem vingut senyalant la conducta que rebaixa y perjudica la causa de l' art dramàtic català.

Nostras observacions no han estat per cert inútils

ni infructuosas, tota vegada que, á pesar de'ls esforços de determinats escriptors que 's buscan la vida poch escrupulosament en nostre teatro, són en bon número 'ls que no s' apartan de la marxa que enlayra y dona esplendor á la moderna escena

Gracias á aquets, encara ostentan son sello especial las obras millors que obtenen éxit.

No cal citarlas: lo lector pòt apreciar be quíns són aqueixas.

¡Tant de bò que no n' hi hagués cap d' altra classel! Nostre poble, si fòs aixís, se reuniria ab preferencia en las salas d' espectàcles, instruintse y delectantse sempre.

Demostraria plenament sa afició envers las cosas de la escena.

Y 'ls mes desperts d' imaginació hi arrastrarian a'ls treballadors de menos cultura.

Aumentaria, en lloch de disminuir, la ilustració en la classe obrera de Catalunya.

Perque, la concurrencia a'ls teatros la apartaria de freqüentar altres llocs ahont no s' ilustra, ó de entretenirse á casa ab lecturas mes perjudicials que saludables.

La apartaria també de adquirir certas ideas polítiques que á no poch capgiran lo cervell, perque sense compèndre'ho se deixan seduhir pe'l cant de la sirena que 'ls adula y que a'l mateix temps, en lloch de portar lo consol á la llar de'l pobre treballador que ab ell s' adorm, en lloch de donarli un bocí de pá per' darlo á la boca, destruint ab sos fets lo que ab sos cants predica, lo deixa en la miseria y proba d' arrencarli de'l cor (lograntho per desgracia en massa ocasions) la fé en sas propias foras, la esperansa d' un millor pervindre y fins la caritat que hi vól fer penetrar la veu consoladora de'ls millors temps de la historia de Catalunya.

¡Ah! si nostra classe baixa seguís los consells de qui be li vól; si sentís en lo fons de'l cor ab tota sa forsa la veritable idea regionalista may consociada ab

cap altre partit de la nació espanyola, may unida ab idees heterogènees ab l'esperit de nostra terra y de nostras costums,—com acertadament deya en son primer article *Forsas catalanistas* lo valent regionalista y popular escriptor Marian Escriu Fortuny en lo núm 69 d'aquet setmanari,—altres serian los fruyts que la maniò abigarrada y multiforme de pagessos, marxants y obrers de totes arts y menas donarían á nostra patria; altra sería la sort d'aqueixa massa anònima, per instint defensora sempre de totes las causas justas, pero que sugestionada per alguns ab fins que no són pas los de salvarla ni tan sisquerra en la vida material, la explotan en profit particular ó per estar també imbuïts de doctrinas falsas y erròneas á tot serho.

La classe treballadora, ó siga 'l bras obrer, no està ben penetrada de lò que és lo catalanisme; pero està prou enterada (per 'xò sense explicars'ho) de la utilitat de 'l teatro catalá.

Son decidit afany de anar á sas representacions, prou clar ho demostra: lo cuydado de molts aficionats en escullir en sos teatros de societats particulars, aixís en las capitals y ciutats com en las vilas, pobles y poblets, obras de la terra, aixís ho patentisa; fins lo treball d'arreglar las millors produccions de nostre Pitarra (y arreglarlas be), com *Lo Rector de Vallfogona*, *Las joyas de la Roser*, etc. per' suprimir las damas en teatros de Centres Catòlics, n'és una proba.

¿Por qué no s'aprofita ab constancia semblant excellent disposició de 'l poble, fent que no amayni son gust envers lo teatro; lo qual, agermanat ab la afició á las societats corals, l'ennobleria y no 'l deixaria caurer en lo cenagós camp de lo política á la madrilenya?

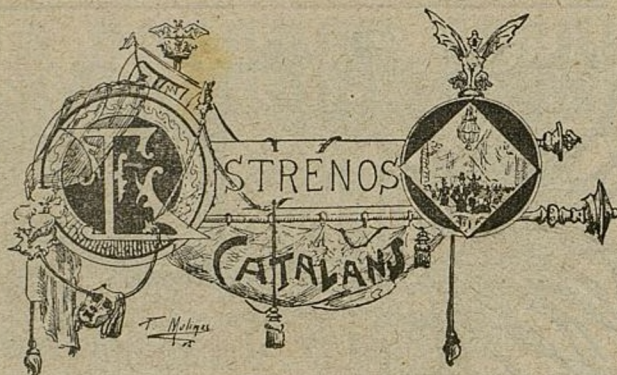
Aixó convindria; en aquet sentit s'hauria d'empendrer una viril campanya, y així s'tallaria la mala herba que creix fa temps en lo camp de 'l periodisme en catalá, ahont no hi falta qui bi esparrama idees sanas que per no sèr prou alhagadoras no són compresas ni apreciadas com deuen serho si han de alimentar ab profit la inteligencia de una part de poble qu'avuy la tè atrofiada per la ineficacia de aquella herba que se li serveix com si no tinguès mes capacitat de la que tenen los sers irracionals.

Per sort lo poble tè mes capacitat de la que uns quants se creuen.

Aprofitantse de aqueixa circumstancia, no falta qui funda centres y societats inspiradas per la fè; centres y societats ahont l'obrer hi troba lo que no li donan ni poden donarli per mes que li prometen (perque no ho tenen ni en sas màximas s'hi troba), aquells que li regalan l'ofdo ab la conquesta de drets y que ab sas predicacions sembran lo descrehiment, lo desespero y 'l desconsol entre 'ls mateixos obrers á qui diuen voler portar á terra de Xauxa.

No 'n faltan bastants que alardejant modernas fillosofias, quedan enlluernats pe'l brill de aquest or fals; pero no tots están cegats: porque la evidencia per sort va obrint la via, y per ella s'encamina la classe treballadora, que si persevera, com felisment se pòt prevèurer, trobará mes bons resultats y cullirà fruyts millors de tota mena, que si s'escolta a'ls curanderos que li xiulan las orellas per no deixarli sentir la veu de la verdadera felicitat.

P. DE R.

Jardí Espanyol.—*Lo somni de la ignoscencia*, juguet cómic-hífrich, lletra de D. CONRADO COLOMER, música de D. URBANO FANDO.—*Entre armats y congregants*, sarsuela en un acte, lletra de D. JULIÀ CARRASSÓ y música de D. J. PELLICER.

En aquet local ha tingut lloch l'estreno de dos de las variass produccions catalanas que la empresa tè en cartera.

Lo somni de la ignoscencia és una joguina tan senzilla com aixerida y una proba mes de la habilitat que posseheix lo Sr. Colomer en combinar incidents cómichs salpicats de un llenguatge picaresch é intencionat que s'escolta ab la rialla a'ls llavis.

De 'ls tres números musicals ab que hi ha colaboret lo mestre Sr. Fando, despunta una polka que 's fa simpática per lò ayrosa y que demostra en son compositor facilitat pera adornar obras d'aquest género, com no duptem tindrem ocasió de véure'ho en obretas de mes bulto que la que 'ns ocupa.

Lo desempenyo, á càrrech de las Sras. Castillo y Mateu y de 'ls Srs. Colomer, Montero y Huervas, fou acertat, havent obtingut á 'l final aplausos actors y autors.

—L'última obreta de 'l autor de *Afarta'm y digu'm moro* (*Ali-Oli*), alcansá un regular éxit que no arribá á ser gran, puig no va faltar qui tinguè l'atreuiment de xiularla.

No obstant, lo públich de debò va aplaudirla y 'ls autors se vejeren precisats á presentarse en escena.

La música es fluixeta; pero la lletra no deixa que desitjar, destacant sovint acudits de molt efecte, atesas las circumstancias de'l teatro ahont va representarse.—Jo.

¡COLOMETA!

Colometa d' alas blancas
mes que la neu,
vina á reposá en las brancas
de'l trist cor meu.

Dessota ton blanch plumatje
jo hi trob' consol,
mirant, coloma, ta imatge,
no sento 'l dol.

Un ratet que á 'l cel no miris
vuyt' enrahonar
per' que 'm calmis los deliris
que 'm fas passar.

Lo menjar que tu déus tindre
será de cel,
perque quant d'allí 't veig vindrer
escampas mel.

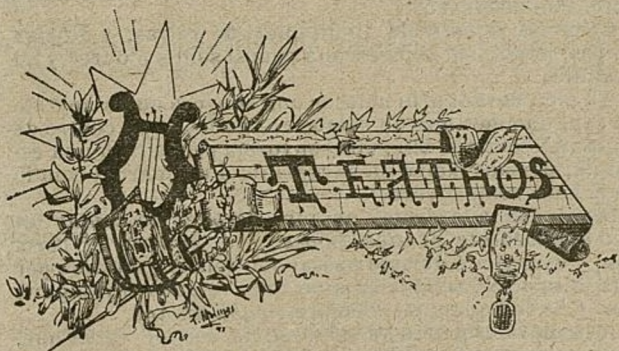

De jonchs fins y palla blanca
t' he fet lo niu,
y en la cambra que 'l cor tanca
farás caliu.

Quant l' ivern ab sa cruesa
me fàssia pòr,
sot' tas alas de puresa
tindrè xardor.

Si algún jorn, falt d' alegria,
me sents plorar,
¡tesm' senti la melanjia
de ton cantar!

ROMEO.

Tívoli.—Dijous de la passada setmana tingué lloch en aquest teatre l' estreno de la sarsuela en tres actes, lletra de Pina y Dominguez, y música de'l mestre Rupert Chapí, titulada: *Mujer y Reina*.

Lo desitj de conèixer una nova obra de 'l celebrat autor de *La Bruja* 's manifestá plenament ab la numerosa concurrència que de gom á gom omplí 'l teatre. Hi havia a'l mateix temps l' incentiu de vindrer precedida de Madrid ab la nota de *Sobresaliente*, ponderant d' una manera hiperbólica 'l treball de 'l compositor y 'l fruyt de sa inspiració, posantlos abdòs frech á frech de la immortalitat.

¿Han surtit justificats los elogis de la prempsa madrilenya?

Anemho á véurer.

Lo libre de 'l Sr. Pina y Dominguez pocas cosas té recomanables.

Tot és estrany é inverossimil.

Lo treball de'l Mtre Chapí ja és altra cosa.

Sens variar la forma que desde 'l comens de sa carrera ha adoptat en sas obras musicals, sens abandonar las excessivas repeticions melódicas que tant lo perjudican, ha fet en *Mujer y Reina* una nova manifestació de lo molt que 's pòt esperar d' ell quant se fassi 'l proposit de 'ser músich per la música y no músich..... comerciant.

De'l Mtre. Chapí tothom admira la expontaneitat y frescura de sas melodías que resultan. surtidas de sa peculiar instrumentació, diáfanas, transparentas; diafanitat y transparencia que las perfuma y colora, fentlas encantadoras y sensibles á 'l gust estétich mes refractari. Pero en *Mujer y Reina* 's presenta 'l mestre ab una instrumentació nutrida, brillant, empedrada d' efectes originals; esparramant á tort y á dret abundosos detalls d' un nou propòsit, d' una naixent y ferma personalitat artística que farsada per las circumstancias ó per la nova corrent establerta de poch temps en aquesta part, y sentintse ab sobreras foras pera sèr un de 'ls mes capdills de la música sèria, formal y d' estima, dona á 'ls inteligents evidents probas de sas escepcionals facultats artístich-musicals.

¿N' hi ha prou ab això per' una obra lirich-dramática? No.

Aquí entra la part flaca de *Mujer y Reina*.

En la majoria de 'ls números no ha estat original: alguns recordan obras d' ell mateix. En molts que són nous, és sa melodia incolora. Mes atrevit en aquesta que en altrás obras, enlayra las veus obligant á cantar de fàset. Està faltada de relleu. No té la suficient forsa conceptiva per' sujestionar a'l públich ab un arranque, ab una frase que l' elevi y l' enardeixi, fentlo esclatar en atronadors aplausos. Té assumptos que están tractats ab certa indiferència y cauhen en lo vulgar, com és la serenata. ¡Tantas que 'n tenia por modelo! La mateixa *Ronda* peca d' aquet mal.

Ahont se 'ns ha revelat un compositor de nervi, de concepció robusta y original, de formas sóbrias y justas, és en lo concertán de'l primer quadre de 'l últim acte. Aquí 'l Mtre. Chapí llensá á doxo lo més florit y varonil de sa fantasia, y demostrá possehir inmensos coneixements y seguritat en la ciencia de orquestrar.

¡Tant de hò haguessin sigut tots los números de música com lo que acabem de mencionar!

Ab lò dit creyem haver contestat á la pregunta que hem formulat a'l principi.

Respecte las decoracions, direm que no 'ns van sorprendrer. Estem acostumats á véure'n de 'ls mestres Soler y Roviroa, Moragas, Urgellés y Vilumara.

Tocant á la execució, tot tenen que ésser elogis. Tots foren estrepitosament aplaudits: las Sras. Pérez Isaura y Montilla, y 'ls Srs. Carbonell, Gamero, Sigler, Visconti y altres.

Pero qui mereix especial menció es lo Sr. Pérez Cabrero que ha posat en la direcció de *Mujer y Reina* tots sos coneixements, tot son carinyo y voluntat. A éll se deuen gran part lo bon éxit de l' obra de Chapí.—A. DE LA FLORIDA.

—Concerts d' Euterpe.—Ab menos concurrència que 'l primer, dijous passat, día de Corpus, tingué lloch lo segon.

Componían lo programa *Lo pom de flors*, *Las flors de Maig*, *Esther* y *Los Xiquets de Valls*, de Clavé; *A la Musa Catalana*, de Ribera (C); *Ayres rusos* y *Rapsodia húngara*, de Wieniawski y Hauser respectivament, y un *Idili pastoral*, de Morera.

Somerament parlarem de sa execució, per sernos curt lo temps que tenim per' fer aquestas ratllas.

Las inspiradas obras de Clavé sigueren molt aplaudidas per lo que valen. No ho hageren sigut per la manera de cantarlas. Lo director tendeix á alterá 'ls temps, desfigurantlas per complert.

Lo mateix diem de la inspiradíssima composició de'l Mtre. Ribera (C), *A la Musa Catalana*.

Ni l' haguera coneguda son mateix autor.

S' estrená *Idili pastoral*, de 'l citat director senyor Morera.

Nosaltres no hi trobárem ni valor conceptiu en la melodia que forma 'l motiu principal de 'l primer temps de l' obra, ni acert ni elegancia en lo desenvolup de 'l mateix. No passa may de las formas mes conegudas y per' las quals no 's necessita molt talent. Lo segon temps, sis per vuyt, tò menor, nos recordá á l' instant, en sas primeras notas, una inspiradíssima cansó popular catalana, coneguda de tots aquells que á l' estudi de nostres cants han dedicat sas aficions. Després se 'n va ab notas que res diuhen ni en lloch van, enfartagant l' idea inicial que 's presenta senzilla y espontánea.

Fon aplaudida per l' amigable públich, y demanada sa repetició.

Lo mes culminant de'l concert, deixant apart lo mérit artístich de las obras de nostre Clavé, fôu la executiò que donaren los germans Fontova á la difícilíssima *Rapsodia húngara* de Hauser.

¡Quina manera de tocar lo violí! Pèra en Fontova (creyem ès en Lleó) no hi ha dificultats á vèncer. Tot li ès senzill y fácil.

Las octavas cromáticas ascendents y descendents, los armónichs, los dobles trinos y cants, es dir, tot lo mes difícil que tè 'l violí per' arribar á la suprema perfecció, ho executa aquet jove artista ab una facilitat admirable, ab una naturalitat que sorprén. No ès estrany que, vaji allí 'hont vaji, cridi la atenciò de tothom.

Aixís passá dijous. Lo públich embadalit, sojestionat per la magistral manera que arrenca d'aquella petita caixa aamónica tanta varietat de bellissims efectes, no 's cansaba d' aplaudir per' poder gosar mes temps, —egoista ab lo bò— ab las mágicas notas que 'l jove Fontova feya náixer d'aquellas cordas.

Per' acallar los aplausos y aclamacions de 'l públich, tinguè que tocar dos composicions mes.

Si la primera èra difícil, mes ho foren las dos següents.

LO TEATRO CATALA 'ls felicita.—M. V.

Eldorado.—Bona campanya creyem que farà 'l Sr. Vico en lo teatro de Catalunya, donat 'l éxit que alcanzan las produccions que posa cada nit en escena aquet genial artístia.

Dilluns alcanzá una gran ovaciò representant *De mala raza*, y lo mateix va passar dimars ab *Venganza catalana*.

Dit actor se proposa donarnos alguns estrenos.

Granvia.—Segueix aquet teatro 'sent lo favorito de'ls concurrents que buscan per poch preu bonas obras y excelent executiò.

Y las dos coses s' hi troban,

En *Los dineros del sacristán*, *La Czarina*, *Mam'zelle Nitouche*, *La Salamanquina* y altrás, obtè la simpática Sra. Cubas merescuts aplausos per la manera ab que broda 'ls difícils papers á ella encarregats. Sobretot en *Mam'zelle Nitouche*.

¡Quina riquesa de detalls!

Los couplets tinguè de repetirlos dimars passat la friolera de quatre vegadas.

L' estudiós actor y director de la companyia, senyor Las Santas, fôu aplaudit en lo paper de *Floridor*. S' ho mereix.

L' orquesta baix la direcció de'l mestre Sr. Taberner, molt bé.

La setmana vinent parlarem de *Las Traviatas*, obra de nostre amich D. Lluís Millá y música de'l Sr. Lleó.

Avuy no 'ns ès possible ferho per falta de espay.—A. DE LA F.

Jardí Espanyol.—Ab aplauso de 'l públich han anat representantse las novas sarsueletas catalanas *Lo somni de la ignoscencia* y *Entre armats y congregants*, havent tingut dilluns bona acullida *El figon de las desdichas*, com també la sarsuela *Lucifer* y 'l violinista Ceta en las tres funcions en que va presentarse.

Circo Equestre.—Lo célebre tirador capitá Martin disparant y fent blanco, ha sigut lo *idem* de las passadas funcions, especialment en las últimas que ha pres part.

Creyem que va obrar molt bèl Autoritat gover-

nativa a'l prohibir se presentés en públich Mr. Zeitung ab son invent contra las balas.—A.

DURANT LA FUNCIO

Acompanyant á 'n Pau Xareda y la seva muller, que havía sigut dida de una de las mevas criaturas, váreig assistir una nit a'l teatro de Sta. Creu.

Cartell d' aquella nit:

AMARSE POR SORPRESA, (estreno) y la comedia en un acto, POR EBCALAFÓN.

Comensa la sinfonía ab un quart de retrás, y dit siga de pás, lo públich se la escoltá com si sentís plóurer y no 's mullés.

A'l mèu devant s' hi colocar una senyora ab un aparato a'l cap, que mes que un sombrero semblaba un centre de taula. A'l costat d' ella, una senyoreta prima com una espátula, portant també en sa testa un altre martiri com lo de la seva companyera.

Seyan cap á la dreta, un jove *después de tomar un año el chocolate* Matías López y un senyor de certa edat y cert vici ó defecte nassal que deixaba sentirse per tota la sala. No semblaba sinò que volgués dir alguna cosa á 'ls de'l quart pis. Sempre tiraba amunt.

A la meva esquerra vá sentarse un senyor vellet que, segons 'm vá dir mes tart, feya 54 anys que era parroquiá de la casa sense haver deixat de assistir ni á una representaciò, inclòs lo día que si li va morir la sogra, que vá anarhi d' amagat y en palco prosceni que era propietat de uns amichs seus.

Se aixeca 'l telò, y 'l públich de las alturas, mes ben dit, de'l *Paraíso*, comensa ab lo tradicional ¡*Christ...*!

En Pau 'm preguntá:

—¿Per qué ho fan aixó?

—Per' qué calli la gent.

—Si tampoch callan y aixís encara fan mes remor.—

Y en efecte, durant tot l' acte primer, entre l' escándol que produheixen los sillons ó cadiras de 'ls palcos a'l sèr arreglats pe'ls concurrents, lo zig-zag de'ls trajos de las senyoras entrant tart y treyentse 'ls abriebs, lo nyich nyich de las flamantas botas de 'ls pollitos que 's quedan drets a'ls passillos per fer goma, que diuen ells; lo rach de las claus á l' obrir las portas de 'ls palcos, y alguna que altra veu de 'ls de dalt de tot que diu:—¡Que ja han comensat! ¡Callarsel, baixa 'l telò sense haverme enterat de res mes que de 'ls aplausos que ressonan y de que la *cómica principal* ès molt maca, segons diu 'n Pau.

Durant l' intermedi diu 'n Pau a'l sentir tocar lo sexteto:

—¿Quant ne fan pagar per cada hu de 'ls que som assí baix?

—Tres pessetas y deu céntims.

—Tant mateix ja hi podían posar un quants músichs mes: tá molt pobre.

—Es moda. Calieu que comensan l' acte según.—

Per fi 'm comenso á enterar de que 's tracta d' un adulteri.

Tot d' un plegat veig que un de 'ls actors s' aixeca y diu una tirada de cosas que 'm va semblar que volían sèr versos, y un aplauso ressona pe'l local. Lo senyor de 'l vici nassal diu a'l jove gras:

—¡Això ès un escándol! ¡aplaudir á un home que defensa 'l divorci! Ja feya be jo que no volia deixar venir á la Elmerinda.

—Pero, D. Manuel, no sigui aixís. Avuy día 'l divorci y l' adulteri són 'ls temas en boga de l' alta comedia.

—Si, papá, sí,—afegeix la noya.—Si ès la cosa mes natural.

La mamá.—Ja li dich jo, Pepito, que 'ns hem lluhit portant la nena á véurer aquesta immoralitat.

Lo jove.—Pero, senyors, si fins aquí no tè res de particular: si a'l final de la obra la noya aquesta, separada de'l marit se fá monja.

Jo, volguent inútilment sentir lo que diuen 'ls actors, faig á mitja veu:—¡Callarsel!

Restablert lo silenci, 'l parroquiá de'l mèu costat, se empenya en demostrarme que la escena que estaban representant se semblaba molt á una comedia que en los seus bons temps feya molt be en Catalina.

S' acaba l' acte según entre 'ls siseos de'ls de las buta-

cas y 'ls aplausos de'ls de'l quart pis.

Durant l'intermedi porto una estona á recórrer lo local á en Pau y la Margarida.

Jo, tot pasejant pe'ls corredors, procuro acostarme a'ls grups, per sentir la opinió que s'ormaba de la obra estrenada, y sento diálechs per l'estil:

—Demá és turno impar a'l Liceo y no podré venir.

—Jo, segons com tanquin las *Fransas* hauré d'anar a'l cassino.

—¿Sabs que la familia Raurell no 'gasta 'l luxu' de avans?

—No 'n fassis cas; desde que 'l seu noy gran sosté á la Paquita, pateixen un xich de la caixa.—

Sóna 'l timbre avisant que vá á comensarse l'acte tercer, y seguint corredors y baixant escalas, escolto com la majoria de las concurrentas se retallen unas á altres sobre la cursileria de'ls vestits, y discuteixen ab las sevas amigas si 'l sombrero de la *fulana* y la *mengana* són enviats directament de París, ó són comprats á casa d'un cistellé.

Despres de varias empentas arribo a'l meu puesto com persona d'importancia, es á dir, quant ja havían fet una escena.

Segueix la comedia 'l seu curs y quant comensaba á entendre á un que *á la cuenta* feya de galán jove, una senyora sentada aprop meu, pren la paraula per explicar a'l marit que l'actor que declamaba, ja ho feya bé; pero que á un home que portés mitjons raillats y guants color marró no se l' debía aplaudir, per cursi.

Passadas algunas escenas y a'l poguer tornarme á apoderar de la trama, cau una paperina ó fletxa de paper en la falda de una senyora que ocupaba la delantera d'un palco. Véurerlar y llesnar tota classe de impropis contra 'ls parroquians de'l *palco de l'oncle*, tot vá sèr hu.

—¡Indecents! ¡Mal educats! Ja t'ho tinch dit, Mariano; fins que treguin lo públich d'aquet teatro, no m'hi portis mes.—

A tot això veig un actor que s'adelanta y diu a'l públich, en lloch de dirho a'ls demes comedians:

*Y los padres de familia
tomen de este caso ejemplo.*

Y cau lo teló.

Allavoras los de las butacas y palcos aplaudeixen, y protestan los de'l públich.

Una cosa 'm va estranyar: ningú's vá volguer pèndrer la molestia de sapiguer qui éra l'autor.

Los concurrents en majoria agafaban los abrichs sense volguer véurer la pessa, y per no sèr menos y per anarmen també, a'ls meus acompanyats 'ls vaig dir que la comedia era acabada.

A'l sèr a'l vestibul y mentres escoltaba a'ls joves de la bona societat que tallaban casacas a'ls matrimonis que anaban desfilant, vaig dir á n'en Pau y la Margarida:

—¿Qué tal? ¿us ha agradat?

—Si no hagués sigut lo sombrero de aquella senyora de'l meu devant, m'hauria agradat molt més,—digué 'n Pau.

Y la Margarida afeixí:

—No sè si jo som un xich sorda ó si 'ls cómichs no cri-daban prou.

—¿Es dir que no us heu enterat de res? Donchs jo tampoch. Y fins crech que á alguns altres espectadors los pasaria lo mateix, porque hi havia molts senyoras ab sombreros de grans dimensions y molts concurrents com los que jo tenia a'l meu voltant.

¡Ah! si tots haguessin sigut com lo vellet que feya 54 anys que no havia deixat pérdrer ni una funció, altra cosa seria; pero d'espectadors com ell casi no 'n quedan ja ni per llevòr.

P. DE OLIVA.

L' obsequi d' un autor

(Traducció)

I

D. Segimón Pasta Naga,
un autor de'ls que mes n'hi ha,
tenia un xich de franquesa
ab la tiple Adela Arnau,

perque una nit va estrenarli no sè en quina capital una sarsuela en un acte que mes no 's representá.

D.ª Pilar—qu' és la esposa d'aquet senyor,—está clar, estaba d'ella gelosa; pero gelosa en alt grau: y havent arribat lo dia que la tiple celebrá lo benefici, van rébrer d'ella dos localitats.

D. Segimón va compèndrer que éra just y natural fer un regalo á la tiple sigués petitet ó gran, y sa esposa va oposars'hi a'l principi; pro mes tart va donarli tres pessetas porque li dongués un ram de flors, ab tot y semblarli que no 's mereixia tant.

Lo bon senyor va comprarli una toya extranya, tant, que semblaba una escarola ab flors cordials tot voltant, y posanthi sa targeta tot content la vá á portar á la tiple, que la deixá sobre una taula ahort ja s'hi veyan altres objectes, alguns d'ells molt importants.

II

Va entrá un cómich tot depressa; ab la taula ensopegá, fent rodolar per 'lli terra las targetas, joyas, rams, quadros, sombrillas, figuras... y tot se va barrejar.

Colocarho com estaba lo cómich prou va intentar; pero ho va fer molt depressa porque estaban demanant desde la escena á la tiple per' anar á comensar.

Mes tart va entra' un periodista y treyentse un papè en llanch va apuntarse aquells regalos ab que s'havia obsequiat á la distingida tiple.

A la endemá va agafar D.ª Pilar un diari, y en una llista molt gran, entre altres noms, va llegirhi:
»D. Pere Montra, un mirall;
»D. Pau Lluas, una estatua;
»D. Just, un objecte d'art;
»D. Segimón Pasta Naga, un brassalet ab brillants...»

Lo que vá passar després és fácil d'endevinar: la pobra senyora 's creya que 'l seu marit d'amagat se gastá molts pessetas per á la tiple obsequiar; y li va armar una bronca que may mes la pahirá.

Ell, que en res éra culpable, (ab tot y ser bastant Pau) ara está estudiant ia forma de dar tres disgustos grans; lo primer á n'aquell cómich que 'l desastre va causar, lo segon á 'l periodista y l'altre á D.ª Pilar.

J. AASMARATS

Mataró 10 de Juny.

Dissapte hi haguè també funció en la societat «Nova Constància»: la companyia que dirigeix 'l Sr. Borrás, va repetir una de las obras que havían fet dimars, *Maria Rosa*. Ja és mal vell y difícil de curar. Tant és que siga una Junta com altra. Hi podria haver un lleterero en la entrada de la societat, que digués: «*Todo socio que tenga gusto de ver la función tal, que se molesta pocos dias y verá en nuestra sociedad.*»

Y aixisfóra de pérdrer la nit de'l dissapte ni la de'l diumenje, anant a'l Principal ó á Euterpe.

Ahí vespre en Euterpe's representá *Los amantes de Teruel* y per final *Lanceros*; no hi vaig poder assistir; pero 'm consta que se'n duguèren en lo drama merescuts aplausos las Srtas. Sala y Delhom y 'ls Srs. Borrás y Serrallara, y en la pessa 'l Sr. Guitart.

Per causa de'l temps, en la plassa de toros no 's pogué ferse funció.—E. R.

Vilanova y Geltrú 10 de Juny.

La companyia que actúa en lo Tívoli, donaren dissapte á la nit 'l drama *El camino de presidio* y per final *Ma-la nit*.

En la primera, la Sras. Ferrer y Salas, estaban perfectament, com també 'ls Srs. Miquel, Bozzo y Giménez; en la segona 'l Sr. Daroqui feu riurer a'l públich, per lo qual no li escasejá los aplausos.

Ahí á la tarde *La dama de las camelias* y per final *Lo que no vulgas per tú...* que entretinguè agradablement a'l públich una estona.

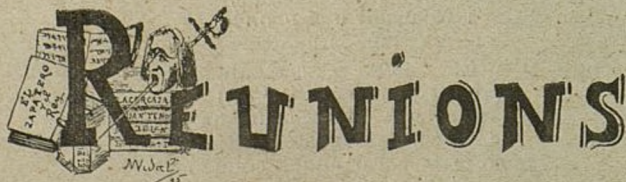
A la nit, ab mes que regular concurrencia's representá 'l drama *Vida alegre y muerte triste*.

Dient que tots van estar be, compliría; pero val la pena de mencionar en especial a'l Sr. Tressols, qu' estiguè inmillorable, particularment en las últimas escenas.

Tots obtinguèren molts aplausos.—Lo CORRESPONSAL.

Granollers 11 de Juny.

La Granvia, *El duo de La Africana*, *Certamen Nacional*, *Maniobras militares* y *La verbena de la Paloma*, sarsuelas posadas en escena en lo teatro de «La Unión Liberal», per la companyia infantil que dirigeix lo mestre Posch, la nit del día 8 y tarde y nit del día 9 del corrent, foren estrepitosament aplaudidas y molt ben rebudas de la numerosa concurrencia: especialment en la última funció era imposible trobar un assiento per ocupar. Alguns números tingueren de repetir-se. Los coros y orquesta, molt bé. Los trajos, de molt luxe. Debem fer menció especial de las nenas Rodriguez, Fernández y Mateus, y de 'ls nens Fernández, Peguero, Latorre y Mateus que estigueren admirablement en los principals papers.—TOCLOVEO.

NOVA LEALTAD MARTINENSE.—Lo diumenge varen donar funció 'ls joves aficionats, ab las obras *El arcediano de S. Gil*, *El gorro frigio*, *Pascual Bailon* y *Los descamisados*, desempenyadas ab aplauso per las Sras. López, Jarque y 'ls Srs. Benet, Royo, Fernández, Millat, Moreno, Marqués y altres, prenent part en la última 'l coro de la societat.

LA NUEVA LIRA.—Ab concurrencia lluhida pero no tan numerosa com ho hauria estat diumenje anterior si no s'hagués suspès la funció, celebrá 'l día de Corpus son benefici nostre amich lo jove actor D. Ricardo Mallorquí.

La representació de *La Dolores* vá anar bastant be. No citem noms per haverne parlat ja: no obstant, mencionarem á 'l Sr. Ponsa que aquesta vegada feu lo *Sargento*, surtintne ayros.

En *El cosechero de Arganda*, que va anar bé, merescueren aplausos y s'hi van lluhir de debó la Srta. Roig y 'l Beneficiat, com aixis mateix lo pianista-conciertador Sr. Canals y 'ls Srs. Mestres, Barba y Esquius. Tots foren aplaudits y unim á 'l de 'l públich nostre aplauso.

S'estrená la producció catalana *Lo Vidiach*; pero no volem emétrer parer per una sola representació. Per parlarne esperem tornarla á véurer, ó llegir l'exemplar quant será imprés.

Lo Beneficiat va veure's obsequiat ab bons regals, essent lo mes artistich un quadro, ofrena y obra de don Emili Barris.

Lo Sr. Mallorquí pót estar content.—P.

FOMENTO DE LA BARRIADA DE S. ANTONIO.

—Lo día 9 hi vejèrem representar 'l preciós drama *Las joyas de la Roser*, prenenthi part la Sra. Morera y 'ls Srs. Viñals, Tersol, Reguant, Soler, Suriñach, Gassó, Doménech, Ferrer y Comellas, que's guanyaren bons aplausos.

Avuy publiquem per folletí las planas 3, 4, 13 y 14 de la comedia *Colls y punys*, original de D. Joseph Verdú (Gestus) y D. Joseph O. Molgosa.

—Dissapte passat en lo bonich teatro de la Societat *El Progreso* de S. Andreu de Palomar, va cantarse la ópera *La Africana*, havent tingut aplausos tots los artistas y en especial la Sra. Bordavio y la aventatjada triple senyora Wermez.

—S'organisa pèra anar á Figueras una companyia de ópera que dirigirá 'l intelligent mestre D. Modest Sabiás.

—La companyia catalana de Romea ha representat en lo teatro de Tarrassa, las produccions: *Tenorios*, *Las Modas* y *Costs y mosts*, ab gran aplauso.

—Hem rebut los següents periódichs de cambi: *La Escoba* (de aquesta capital), y *El Album*, eco de 'l «Centre Català» de Tarragona.

—*El Semanario de Mataró* s'ha transformat en *Diario de Mataró y la comarca*. Celebrem un cambi que denota prosperitat.

—En lo teatro de la societat *La Harmonia*, de Sans, va donars'hi diumenje de 'l altra setmana una funció dirigida per D. Lleonart Arraut. Lo programa era mitj en quartos, mitj en plata: es dir, hi havia castellá y catala. En lo drama, que fou *En el seno de la muerte*, van lluhir-se en gran la dama Sra. Pérez y 'l citat Sr. Arraut que foren aplaudits junt ab los Srs. Mercader. La pessa *Lo que's véu y 'l que no's véu*, va divertir de debó.

—Hem rebut de la reputada y coneguda casa editorial de D. Joan Ayné, una composició musical pèra cant y piano, letra de D. Sebastià Trullol y Plana y música de 'l Mtre. Candi, titulada: *¡Volem...!*

Lo treball de 'l Sr. Trullol és en extrem poétich, y está saturat de certa melanjia que be demostra palpa en sas paraulas lo desitj d'un goig ideal en altre món.

Lo músich, compenetrat de las condicions de la letra y de fer música sentida que fàcilment expressi la idea de 'l poeta, ha escrit una melodia fácil y de sentiment plena que eleva mes la idea d'un temps futur, compartint la ditxa ab qui fòrma part de nostre ser.

Pes tenim que dir respecte s'armonisació. Lo nom de 'l mestre Candi 'ns relleva de ferho.

La casa Ayné ha publicat *¡Volem...!* ab la elegancia y bon gust que tant té acreditat.

—Lo jove colaborador d'aquest periodich, D. Antón Busquets y Punse, ha tingut la galanteria de fernos present de dos exemplars, un d'ells ab atenta dedicatoria, que agraphim, de 'l seu ramellet titulat *Lliroya*.

Per la lectura de las deu composicions poéticas que 'l quadern contè, y que, segons son autor fa constar, son las primeras que escriguè, s'endevina que 'l Sr. Busquets posseheix qualitats de poeta, que comfiem veurer desarrolladas en obras succesivas.

Nos han agradat bastant, entre altrás, las poesías tituladas *Los fadrins de las Guillerias*, y *Lo Roder*: aquesta ja la portem publicada fa algun temps.

Felicitem á 'l mentat Sr. Busquets, per la publicació.

—Ab lo drama *La espiga roja* y 'l saynete *¡Qui compra... maduras!* la societat «La Nueva Lira», donará diumenje una funció en lo teatro Romea, prenenthi part la dama Sra. Alentorn de Valero y 'ls distingits aficionados de 'l quadro dramátich.

Creysm que hi haurá aplausos y que no será poca la concurrencia.

—Dissapte posarém los noms de 'ls qu' han enviat las solucions últimas.

Imp. Pujol y C. - Tallers, 45

CAVILACIONS

GEROGLÍFICS

P É R E Z

|| VISCA || || MORI ||

I

LA PROTECCIÓN NACIONAL

Fra

N

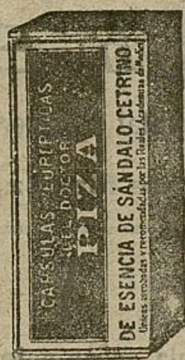
MADRID, ROMA, PARÍS,

LONDRES, LA HAYA, ATENAS,

Barcelona

JAUME BALAGUER Y SOLER.

PARA ENFERMEDADES URINARIAS

SÁNDALO PIZÁ

MIL PESETAS

al que presente **Cápsulas de Sándalo** mejores que las del **Dr. Pizá** de Barcelona, y que curen más pronto y radicalmente todas las **ENFERMEDADES URINARIAS**. Diez y seis años de éxito; premiadas con medalla de oro en la Exposición de Barcelona de 1888. Unicas aprobadas y recomendadas por las Reales Academias de Barcelona y de Mallorca; varias corporaciones científicas y renombrados prácticos diariamente las prescriben, reconociendo ventajas sobre todos sus similares. —Frasco 14 reales. —Farmacia del Dr. Pizá, plaza del Pino, 6, Barcelona, y principales de España y América. Se remiten por correo anticipando su valor.

GRAN TALLER DE SASTRERÍA

La Moda Elegante

7, Plaza Santa Ana, 7

INMENSO Y VARIADO SURTIDO

en géneros de alta novedad para la presente temporada

Trajes á medida desde 4 á 25 duros

Corte y confección inmejorables

CASAS RECOMANADAS

Magatzem de pells de **J. Pous**, Freixuras, 6.
Sastrería de teatros, de E. Vasallo Malatesta, Asalto, 14.
 Botiga de calsat de **Francisco Grau**, Plassa de Santa Ana, 23.
 Fotografia de **A. S. (Xatart)**, Carme, 3, tercer.
 Taller de atrés de **E. Vidal**, Ronda S. Pau, 48.
Successors de T. Vidal, Consulat, 15. (Casa fundada en 1812.) Gran magatzem de matalassos.
La Imperial, Conde del Asalto, 25.
Sastre de teatros, Francisco Tey, Sadurní, 14, 1.º

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums

DE
Juan Ayné

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA
 Especialidad en pianos de alquiler.
 Guitarras desde 5 pesetas

Sastrería de Teatros

DE
FRANCISCO TEY

Se llogan tota classe de trajos per' ópera,
 sarsuela, vers y disfressas

Sadurní, n.º 14, primer**Arxiu y copistería**DE
FRANCESCH PEREZ POL

Roig, 24, Entresuelo

La Gran Liquidación

LA CASA QUE DA LOS MUEBLES MAS SÓLIDOS
 Y BARATOS

Un mobiliario non plus ultra

Una cama de Viena ó de hierro (matrimonio), un somier, un colchón, una cómoda con marmol, 6 sillas rejilla, una mesa noche, un espejo, una mesa comedor, 6 sillas y un palanganero,

todo por 30 duros

Hay camas de Viena con somier, colchón y almohada

A 32 PESETAS**Riera Alta, núm. 48 — Barcelona**

Construcció de Teatros

Servey complert y bó per' guardarropías
Carrer de Estruch, 11, fustería
BARCELONA

¿ CASARSE TOCAN

Por 30 duros el mobiliario siguiente:

Una cama Viena (matrimonio), un somier muelles (matrimonio), una cómoda con marmol, seis sillas rejilla, una mesa noche con marmol, una mesa comedor, seis sillas comedor, un elegante espejo y perchas. Además hay camas de Viena á 20 pesetas, y de matrimonio á 35. Sillas de rejilla á 44 pesetas doce-na. Juegos de Lavabo Viena marmol á 24 y gran surtido de muebles de todas clases á precios de fábrica.

LA IMPERIAL, Conde del Asalto, 25

ARXIU Y COPISTERIA

(VERS Y MÚSICA)

DE
Joseph Bonnin

Puntualitat y esmero en servir

Passatge de Madoz, núm 5, 2.ºn

VIUDA Y NUVA

Sarsuela en un acte y en prosa

ORIGINAL DE

J. SERRA BARRIS

MÚSICA DE

C. Ignasi Barris

De venta a'l préu de **2 RALS** en las llibrerías de Puig (Plassa Nova, 5), Viuda Mayol, (Fernando, 13) y Arxiu de'l Sr. Bonnin (Passatge Madoz, 5, 2.º, 2.º)

SANTASUSANA

Santasusana **Santasusana**

MAQUINAS PER CUSIR
Y PER FER MITJA

APARATOS DE PENDRER DUTXAS**Preus sens competencia****Carrer de 'l Carme, 34.—Barcelona**